

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

**برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.)
رشته سالمندشناسی**

(مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و نحوه ارزشیابی)

مصوب چهلمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورخ ۱۳۸۸/۵/۲۰

بسمه تعالی

برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (PhD) رشته سالمندشناسی

رشته: سالمندشناسی

دوره: دکتری تخصصی (PhD)

دبیرخانه مربوطه: دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی

شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در چهلمین جلسه مورخ ۸۸/۵/۲۰ بر اساس طرح دوره دکتری تخصصی (PhD) رشته سالمندشناسی که به تأیید دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در چهار فصل (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و ارزشیابی برنامه) بشرح پیوست تصویب کرد و مقرر می دارد:

۱- برنامه آموزشی دکتری تخصصی (PhD) رشته سالمندشناسی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

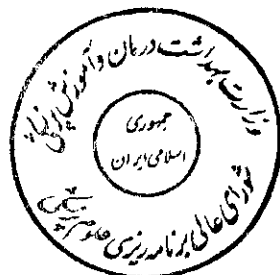
الف- دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیرنظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اداره می شوند.

ب- موسساتی که با اجازه رسمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس قوانین، تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشند.

ج- مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

۲- از تاریخ ۸۸/۵/۲۰ کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات در زمینه دکتری تخصصی (PhD) رشته سالمندشناسی در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

۳- مشخصات کلی، برنامه درسی، سرفصل دروس و ارزشیابی برنامه دوره دکتری تخصصی (PhD) رشته سالمندشناسی در چهار فصل جهت اجرا ابلاغ می شود.

رأی صادره در چهلمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۸۸/۵/۲۰ در مورد

برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (PhD) رشته سالمندشناسی

۱- برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (PhD) رشته سالمندشناسی با اکثریت آراء به تصویب رسید.

۲- برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (PhD) رشته سالمندشناسی از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

مورد تأیید است

دکتر سیدامیر محسن ضیائی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورد تأیید است

دکتر محمدحسین اسدی

دبیر شورای آموزش علوم پایه پزشکی، ۱۳۸۸/۵/۲۰

بهداشت و تخصصی

مورد تأیید است

دکتر بهرام عین‌اللهی

معاون آموزشی

رأی صادره در چهلمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۸۸/۵/۲۰ در مورد برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (PhD) رشته سالمندشناسی صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

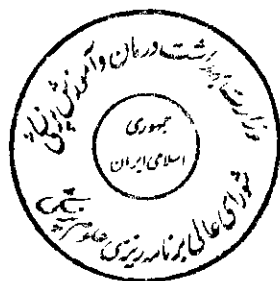

دکتر کامران باقری لنگرانی

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

و رئیس شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

فصل اول
مشخصات کلی برنامه آموزشی
دوره دکتری تخصصی (Ph.D.)
رشته سالمند شناسی

۱- نام و تعریف رشته:

Gerontology (Ph.D.)

دوره دکتری تخصصی رشته سالمند شناسی

برنامه آموزشی دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته سالمند شناسی به گونه ای تنظیم شده است که دانش‌آموختگان آن بتوانند به ایفای نقش مهم خود در راستای آموزش، پژوهش، طراحی، تدوین سیاستها و برنامه های ارتقای کیفیت زندگی سالمندان در جامعه بپردازند.

۲- تاریخچه

از سال ۱۹۵۰ میلادی به بعد در بسیاری از کشورهای پیشرفته جهان این رشته ایجاد شده و به تربیت دانشجو در دانشگاه های معتبر جهان اقدام شده است که بعنوان نمونه می توان به دانشگاه های کشور فرانسه، استرالیا، انگلستان، آمریکا، کانادا و سوئد اشاره نمود.
در ایران تا به امروز رشته ای به نام دکتری تخصصی (Ph.D.) سالمند شناسی وجود نداشته است

۳- ارزشهای لحاظ شده (Values)

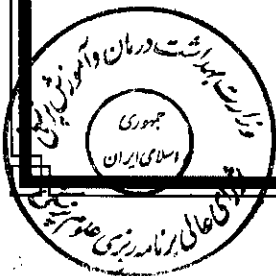
- با توجه به ویژگیها و نیازهای خاص سالمندان و دوران سالخوردگی، ارزشهای زیر محور مراقبت و برخورد با سالمندان قرار میگیرد:
- پایبندی به اصول دینی، مذهبی، اخلاقی و ارزشهای فرهنگی جامعه و رعایت آن در برخورد با مراجعین و سالمندان
- احترام و ارزش قائل شدن به شخصیت، سلامت، توانمندی و موقعیت سالمندان
- رعایت حق انتخاب و مشارکت سالمند و خانواده وی در تصمیم گیری در مورد مراقبت و یا درمان
- رعایت حق سالمندان و اطرافیان ایشان در برخورداری از دانش و مهارت مورد نیاز برای مراقبت موثر از خود
- دارا بودن دید مثبت و امید بخش نسبت به سالمندان و دوران سالمندی
- دوری از هرگونه تبعیض از جمله قومی، سنی و ... و رعایت انصاف و عدالت و احترام به آزادیهای فردی افراد سالمند، در برخورد و ارائه مراقبت به سالمندان
- توجه به نقش مشارکتی سالمندان در فعالیت های اجتماعی

۴- رسالت رشته (mission)

مأموریت اصلی رشته سالمند شناسی، تربیت نیروی انسانی متخصص آموزش دیده در ابعاد مختلف اجتماعی- روانی- بهداشتی، به منظور بکارگیری این نیروها در راستای ارائه برنامه های آموزشی و پژوهشی و مشاوره در امر سیاستگذاری، و برنامه ریزی در امور سالمندان به نهادها و سازمانها و مراکز مرتبط می باشد.

۵- چشم انداز (Vision)

چشم انداز این طرح در ۱۰ سال آینده، تربیت نیروی انسانی متخصص و ماهر در زمینه سالمندی است. به نحوی که در تمامی دانشگاههای کشور که به نحوی مرتبط به حوزه سالمندی می باشند، حداقل یک نفر نیروی متخصص دارای مدرک PHD سالمند شناسی، جهت مشاوره و آموزش و پژوهش در حوزه سالمندی وجود داشته باشد.

۶- اهداف کلی (Aims)

- ارتقاء دانش و مهارت دانشجویان رشته های مختلف علوم پزشکی در زمینه سلامت سالمندان
- تدوین برنامه های آموزشی به روشهای علمی و متناسب مقطع و اهداف یادگیری فراگیران
- توسعه طرحها و روشهای پژوهش و نیازسنجی مرتبط با سالمندان
- افزایش دانش و مهارت اعضای هیئت علمی دانشگاهها در امر مرتبط با سالمندان
- تولید دانش نوین و فناوری در زمینه های مرتبط با سالمندان
- کمک در تامین، حفظ و ارتقای سلامت افراد جامعه

۷- نقش دانش آموختگان در نظام بهداشتی

دانش آموختگان این رشته در زمینه های آموزشی، پژوهشی، مدیریتی و مشاوره ای ایفاء نقش خواهند نمود.

۸- وظایف حرفه ای دانش آموختگان

الف- آموزشی:

- طراحی، تدوین، اجراء و ارزشیابی برنامه های آموزشی مرتبط با سالمندان برای دانشجویان و دانش آموختگان
- طراحی، تدوین، اجراء و ارزشیابی برنامه های آموزشی برای کارکنان و افراد مرتبط با امور سالمندان
- آموزش ارتباط تیمی بین تخصص های مختلف درگیر در زمینه سالمندی

ب- پژوهشی:

- طراحی و اجرای طرحهای پژوهشی حوزه مرتبط با سالمندان
- شناسایی نیازها و مشکلات سالمندان در سطح کشور.
- تحقیق در مورد تبیین و بومی سازی استاندارد ها و پروتکل های مراقبتی و درمانی و اخلاقی سالمندان
- ارزشیابی و تحلیل برنامه های پژوهشی حوزه مرتبط با سالمندان

ج- مدیریت و مشاوره ای:

- طراحی و ارزشیابی سیاستها، برنامه ها و خدمات بهداشتی - درمانی - اجتماعی به سالمندان از حیث تأمین رضایت خدمت گیرندگان، و ارتقاء سطح کیفیت زندگیشان که نهایتاً به شکل مستقیم یا غیر مستقیم در سیاست گذاری و برنامه ریزی بخش بهداشتی و اجتماعی کشور مورد بهره برداری قرار خواهد گرفت.
- ارائه پیشنهادات برای ارتقای کیفی و کمی سیاست گذاری و برنامه ریزیهای آینده مرتبط با سالمندان.
- برنامه ریزی، پایش و ارزیابی مراقبت های دوره سالمندی در سطوح و واحدهای مختلف ارائه دهنده خدمات

قابل ذکر است که این رشته واجد تربیت متخصصین بالینی در زمینه سالمندان نبوده و مدارج و مدارک ناشی از این رشته به عنوان صلاحیت اشتغال به درمان سالمندان محسوب نمی گردد.

۹- استراتژی اجرایی برنامه آموزشی

الف - راهبردهای یاددهی و یادگیری:

- ۱- برنامه مبتنی بر نیازهای ملی و جامعه است.
- ۲- بر پیشگیری و ارتقای سلامت تاکید دارد.
- ۳- مبتنی بر حل مشکلات سلامت جامعه است.
- ۴- بر آموزش در محیط های کار واقعی تاکید دارد.
- ۵- طراحی برنامه مبتنی بر وظایف حرفه ای آینده است.
- ۶- در آموزش و تدریس به روشها و فنون جدید آموزش توجه شده است.
- ۷- بر آموزش و یادگیری فعال و دانشجو محور تاکید دارد.
- ۸- به مسائل نگرشی و مهارت های ارتباطی توجه و تاکید دارد.
- ۹- به آموزش شیوه های مراقبت از خود به عنوان Care giver تاکید دارد.
- ۱۰- برخورد آموزشی و یادگیری مادام العمر تاکید دارد.
- ۱۱- آینده نگر است.

ب- راهبردهای ارزیابی دانشجو:

ارزیابی یادگیری مبتنی بر رویکرد دستاورد محور (Outcome Based) است که روشهای ترجیحی ارزیابی دانشجو در چهار حیطه به شرح زیر می باشد:

حیطه شناختی: که با سوالات چند گزینه ای (MCQ) با پردازش و تحلیل توسط PMR و سوالات تشریحی کوتاه پاسخ در موارد خاص ارزیابی خواهد شد.

حیطه مهارتی: که از طریق ترجیحاً آزمون آسکی (OSCE) و یا آزمون سازمان یافته بالینی و استفاده از چک لیست مشاهده و ارزیابی عملی (در این چک لیست باید امتیازها لحاظ شوند) خواهد شد.

حیطه نگرشی: که از طریق فرم نظرخواهی از مدرسین، کارکنان و مراجعین و استفاده از روش های مشاهده غیر مستقیم در موارد خاص (مانند استفاده از دوربین و ضبط فیلم، استفاده از شیشه های یکطرفه و یا سیستم مدار بسته) و استفاده از Portfolio و Reflective note و ۳۶۰ درجه ارزیابی خواهد شد.

حیطه عملکردی: که با استفاده از روش های ارزیابی عملکرد بر مبنای بررسی Log book و مستندات پرونده ها و نظر خواهی از مشتریان، مدیران و همکاران ارزیابی خواهد شد.

۱۰- شرایط و نحوه پذیرش دانشجو

-قبولی در آزمون ورودی مطابق ضوابط و مقررات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می باشد.

-داوطلبان باید دارای دانشنامه دکتری عمومی در یکی از رشته های پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی و یا کارشناسی ارشد در یکی از رشته های سالمند شناسی، سلامت سالمندی، آموزش بهداشت، بهداشت عمومی، مدیریت توانبخشی، مدیریت خدمات بهداشتی - درمانی، روانشناسی بالینی، پرستاری، مامائی، فیزیوتراپی، شنوایی شناسی، کاردرمانی، مددکاری اجتماعی، بینایی سنجی، گفتاردرمانی، علوم تغذیه و علوم بهداشتی در تغذیه باشند.

دروس آزمون ورودی و ضرائب مربوط به آنها :

ردیف	عنوان	ضرائب امتحانی
۱	جامعه شناسی سالمندی	۲
۲	روانشناسی سالمندی	۲
۳	اپیدمیولوژی مشکلات شایع سالمندی	۲
۴	بیولوژی و فیزیولوژی سالمندی	۲
۵	روش تحقیق و آمار حیاتی	۲
	جمع	۱۰

- جهت کسب اطلاعات از آخرین تغییرات در مدارک تحصیلی موردپذیرش و مواد امتحانی و ضرائب آزمون ورودی هر سال تحصیلی، به دفترچه آزمون دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته های علوم پزشکی مربوط به آن سال تحصیلی مراجعه شود.

۱۱- رشته های مشابه در داخل کشور:

ندارد.

۱۲- سابقه این رشته در خارج از کشور

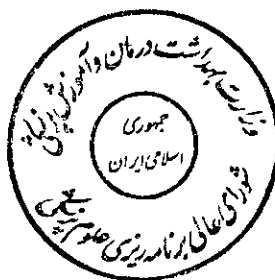
این رشته در بسیاری از کشورهای جهان از جمله کشورهای اروپایی (فرانسه، انگلیس، آلمان، ...) آمریکا، استرالیا، کانادا، زلاندنو و ... و نیز کشورهای آسیای جنوب شرقی مانند ژاپن ارایه می گردد.

۱۳- شرایط مورد نیاز برای راه اندازی رشته

طبق شرایط و ضوابط دفتر گسترش و ارزیابی آموزش پزشکی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی می باشد

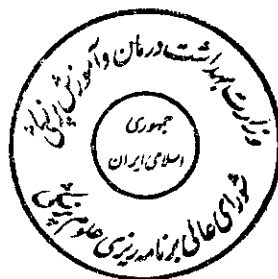
۱۴- موارد دیگر (مانند بورسیه):

ندارد

فصل دوم
مشخصات دوره برنامه آموزشی
دوره دکتری تخصصی (Ph.D.)
رشته سالمند شناسی

نام دوره:

Gerontology (Ph.D.)

دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته سالمند شناسی

طول دوره و شکل نظام آموزشی:

طول دوره و شکل نظام آموزشی این رشته مطابق با آئین نامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشد.

نام درس و تعداد واحدهای درسی:

تعداد واحدهای درسی در این دوره ۴۵ واحد، به شرح زیر می باشد:

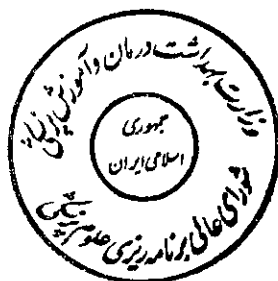
دروس اختصاصی اجباری (Core) ۱۹ واحد

دروس اختصاصی اختیاری (non core) ۶ واحد

پایان نامه ۲۰ واحد

جمع کل ۴۵ واحد

- ضمناً علاوه بر واحدهای دوره دانشجوی موظف است با تشخیص گروه آموزشی و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، حداکثر تا ۱۶ واحد از دروس کمبود یا جبرانی (جدول الف) را بگذرانند.

جدول (الف) دروس کمبود یا جبرانی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته سالمند شناسی

ردیف	نام درس	تعداد واحدهای درسی			تعداد ساعات درسی		
		جمع	نظری	عملی	جمع	نظری	عملی
۰۱	روش تحقیق و آمار پیشرفته	۲	۱	۱	۵۱	۱۷	۳۴
۰۲	سیستم های اطلاع رسانی پزشکی	۱	۰/۵	۰/۵	۲۶	۹	۱۷
۰۳	مفاهیم و مبانی سالمند شناسی	۲	۲	-	۲۴	۲۴	-
۰۴	اپیدمیولوژی سالمندی	۲	۱/۵	۰/۵	۴۳	۲۶	۱۷
۰۵	تغذیه در سالمندان	۲	۱/۵	۰/۵	۴۳	۲۶	۱۷
۰۶	ارزیابی نیاز های بهداشتی سالمندان	۲	۱	۱	۶۸	۱۷	۵۱ کارآموزی
۰۷	کیفیت زندگی در دوره سالمندی	۲	۲	-	۳۴	۳۴	-
۰۸	بیولوژی و فیزیولوژی سالمندی	۲	۲	-	۳۴	۳۴	-
۰۹	روانشناسی سالمندی	۲	۱/۵	۰/۵	۵۲	۲۶	۲۶ کارآموزی
۱۰	اقتصاد بهداشت	۲	۲	-	۳۴	۳۴	-
۱۱	جنبه های اخلاقی و قانونی در مراقبت از سالمندان	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴
جمع					۲۱		

علاوه بر واحدهای دوره دانشجو موظف است با تشخیص گروه آموزشی، و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه حداکثر ۱۶ واحد از دروس کمبود یا جبرانی (جدول الف) را بگذراند.

جدول (ب) دروس اختصاصی اجباری (Core) دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته سالمند شناسی

پیش نیاز	تعداد ساعات درسی			تعداد واحدهای درسی			نام درس	کد درس
	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری	جمع		
۰۱	۳۴	۳۴	۶۸	۱	۲	۳	روش تحقیق پیشرفته در حوزه سالمندی	۱۲
-	۳۴	۱۷	۵۱	۱	۱	۲	جامعه شناسی و جنبه های اجتماعی سالمندی	۱۳
-	۳۴	۱۷	۵۱	۱	۱	۲	آسیب پذیری در سالمندان	۱۴
-	-	۳۴	۳۴	-	۲	۲	اختلالات تغذیه در سالمندان	۱۵
-	-	۳۴	۳۴	-	۲	۲	روان شناسی و بهداشت روانی سالمند	۱۶
۰۸	۳۴	۳۴	۶۸	۱	۲	۳	آشنایی با طب سالمندی و سندرم های شایع دوره سالمندی	۱۷
-	۳۴	۳۴	۶۸	۱	۲	۳	اصول برنامه ریزی و مدیریت خدمات بهداشتی، درمانی و رفاهی سالمندان	۱۸
-	۳۴	۱۷	۵۱	۱	۱	۲	سالمندی و جنبه های حقوقی و اخلاقی	۱۹
-	-	-	-	-	-	۲۰	پایان نامه	۲۰
۳۹ واحد							جمع	

جدول ج) دروس اختصاصی اختیاری (Non core) دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته سالمند شناسی

پیش نیاز	تعداد ساعات درسی			تعداد واحدهای درسی			نام درس	کد درس
	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری	جمع		
-	۳۴	۱۷	۵۱	۱	۱	۲	اصول پیشگیری و سالمندی سالم	۲۱
-	-	۳۴	۳۴	-	۲	۲	داروشناسی و سالمندی	۲۲
-	۳۴	۱۷	۵۱	۱	۱	۲	توانبخشی در سالمندان	۲۳
-	۳۴	۱۷	۵۱	۱	۱	۲	شناخت ابزارهای ارزیابی در سالمندی	۲۴
-	-	۳۴	۳۴	-	۲	۲	اختلالات حافظه و دمانس	۲۵
-	۳۴	۱۷	۵۱	۱	۱	۲	مهارت مقاله نویسی و ارائه گزارش در مجامع علمی	۲۶
-	۳۴	۱۷	۵۱	۱	۱	۲	بهداشت محیط و سالمندی	۲۷
-	۳۴	۱۷	۵۱	۱	۱	۲	مبانی مراقبت های اساسی و پایه در سالمندی	۲۸
۱۶ واحد							جمع	

* دانشجو می بایست ۶ واحد از دروس فوق (جدول ج) را متناسب با موضوع پایان نامه مورد نظر با موافقت استاد راهنما و تائید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه بگذراند.

فصل سوم
فرم های مشخصات دروس
برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.)
رشته سالمند شناسی

نام درس: روش تحقیق و آمار پیشرفته

کد درس: ۰۱

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

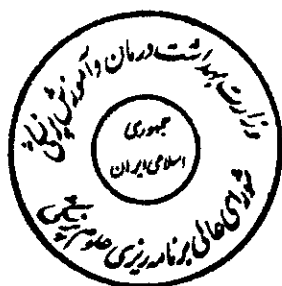
نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

۱. آشنایی دانشجویان با اصول علمی طراحی پروپوزال
۲. افزایش دانش دانشجویان در زمینه روش های آماری

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی):

- کلیات روش های مطالعه + تمرین گروهی
- مطالعه مورد شاهد + تمرین گروهی
- مطالعه کوهورت + تمرین گروهی
- مطالعات مداخله ای + تمرین گروهی
- انتخاب موضوع - بیان مسئله
- روش های بررسی متون
- اهداف سوالات فرضیات
- روش کار پرسشنامه و جداول توخالی
- روش های نمونه گیری و تعیین حجم نمونه
- مدیریت تحقیق و اخلاق در تحقیق
- ارزیابی پروپوزال گروهی
- تجزیه واریانس یکطرفه و برآورد پارامترهای آن
- طرح های کاملاً تصادفی شده و تحلیل طرح های لانه ای و مربع لاتین
- طراحی و تجزیه و تحلیل آزمایشات کنترل شده
- تجزیه و تحلیل رگرسیون خطی ساده و رگرسیون چندگانه
- تجزیه و تحلیل رگرسیون چند متغیره
- تحلیل اندازه های مکرر
- تحلیل کواریانس
- تحلیل عاملی
- پایایی اندازه گیری ها
- مدل های لگاریتم خطی در جدول توافقی

منابع:

1. Gordis L. Epidemiology. Latest Edition.
2. HSR Training series. Volume 2: Designing and conducting Health System. Latest Edition.
3. Agresti A. Categorical Data Analysis, John Wiley & Sons Inc. Latest Edition.
4. Fleiss J. The Design and Analysis of Clinical Experiments, John Wiley & Sons Inc. Latest Edition.
5. Neter J, Wasserman W. Applied Linear Statistical Models. McGraw - Hill. Latest Edition.

۶. داگلاس سی. مونت گمری، طرح و تحلیل آزمایش ها، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- آزمون کتبی ویژه درس نظری
- مشارکت دانشجو در ارائه پروپزال و نقد مقالات به صورت گروهی
- فعالیت کلاسی، بحث و رفع اشکال و حضور فعال در کلاس

نام درس: سیستم های اطلاع رسانی پزشکی

کد درس: ۰۲

پیشنیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ (۵/۰ واحد نظری - ۵/۰ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: دانشجو باید در پایان این درس بتواند اجزاء مختلف یک رایانه شخصی را بشناسد و عملکرد هر یک را بداند، با سیستم عامل ویندوز آشنا باشد، بتواند آن را نصب و رفع ایراد بکند و کار با برنامه های کاربردی مهم را فرا گیرد. همچنین توانایی استفاده از الگوهای کتابخانه ای و روشهای مختلف جستجو در بانکهای اطلاعاتی مهم در رشته تحصیلی خود را داشته باشد و با سرویسهای کتابخانه ای دانشگاه محل تحصیل خود آشنا شود. از جمله اهداف دیگر این درس آشنایی با مرورگرهای معروف اینترنت است به گونه ای که دانشجو بتواند با موتورهای جستجو کار کند و با سایتهای معروف و مفید اطلاعاتی رشته خود آشنا شود. در پایان، دانشجو باید توانایی ایجاد و استفاده از پست الکترونیکی جهت ارسال و دریافت نامه و فایل را داشته باشد. شرح درس: در این درس دانشجو با اجزای مختلف رایانه ای شخصی، سیستم عامل ویندوز، اینترنت، سایتهای مهم، پست الکترونیکی و بانکهای اطلاعاتی آشنا می شود تا بتواند به طور عملی از رایانه و امکانات آن برای مطالعه و تحقیق در رشته خود استفاده کند.

رئوس مطالب (۹ ساعت نظری - ۱۷ ساعت عملی):

* آشنایی با رایانه ای شخصی:

۱- شناخت اجزای مختلف سخت افزاری رایانه شخصی و لوازم جانبی.

۲- کارکرد و اهمیت هر یک از اجزای سخت افزاری و لوازم جانبی.

* آشنایی و راه اندازی سیستم عامل ویندوز:

۱- آشنایی با تاریخچه ای سیستم عامل های پیشرفته خصوصا ویندوز.

۲- قابلیت و ویژگی های سیستم عامل ویندوز.

۳- نحوه ای استفاده از Help ویندوز.

۴- آشنایی با برنامه های کاربردی مهم ویندوز.

آشنایی با بانکهای اطلاعاتی مهم و نرم افزارهای عملی - کاربردی رشته تحصیلی.

۱- معرفی و ترمینولوژی اطلاع رسانی.

۲- آشنایی با نرم افزارهای کتب مرجع رشته تحصیلی روی لوح فشرده و نحوه استفاده از آنها.

۳- آشنایی با بانکهای اطلاعاتی نظیر: Medline, Embase, Biological Abstract و ... و نحوه ای جستجو

در آنها.

۴- آشنایی با مجلات الکترونیکی Full-Text موجود روی لوح فشرده و روشهای جستجو در آنها.

* آشنایی با اینترنت:

۱- آشنایی با شبکه های اطلاع رسانی.

۲- آشنایی با مرورگرهای مهم اینترنت و فراگیری ابعاد مختلف آن.

۳- فراگیری نحوه ای تنظیم مرورگر اینترنت برای اتصال به شبکه.

۴- نحوه ای کار و جستجو با موتورهای جستجوی مهم.

۵- آشنایی با چند سایت معروف و مهم رشته ای تحصیلی.

منابع :

1-Finding Information in Science, Technology and Medicine Jill Lambert, Taylor & Francis ,latest edition

2- Information Technology Solutions for Healthcare Krzysztof Zieliński et al., ,latest edition

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- در حیطه شناختی: ارزشیابی دانشجو در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی انجام می‌شود.
- در حیطه روانی- حرکتی: آزمون عملی مهارت دانشجو در استفاده از رایانه، سیستم عامل ویندوز و جستجوی اینترنتی با استفاده از چک لیست انجام می‌گیرد.

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

هدف کلی این درس دادن اطلاعات کلی و دیدگاه ویژه در مورد تحلیل ابعاد و جنبه های دوره سالمندی است.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری):

- تعریف پیر شناسی و علوم مربوط به آن
- سالخوردگی در جامعه و مشکلات مربوط به آن
- تجربه پیر بودن
- تغییر دموگرافیک جمعیتی
- سالمندی موفق (Successful ageing)
- خانواده و افراد سالمند (Family and old people)
- بار اجتماعی و افراد سالمند (Burden of the elderly)
- بازنشستگی و اثرات آن
- تئوریهای مربوط به سالمندی
- مذهب و اثرات آن در پیری
- - آشنائی با مباحث اخلاقی در این درس

منابع:

1. Baltes PB, Baltes MM. Successful Ageing: perspectives from the behavioral sciences, Cambridge University Press: Latest Edition.
2. Binstock LK. Hand book of Ageing and the social science, Academic press
3. Bond J, Coleman P, Peaces S. Ageing in society: An Introduction to Social Gerontology, London: Sage. Latest Edition.
4. Slotter R. The psychology of Growing old. Open University: Latest Edition.
5. Fennell G, Phlipson C, Evers H. The sociology of old age, Open University Press: Latest Edition.
6. Johnson J, Slater K. Ageing & later life, London, Sagey Open University: Latest Edition..
7. Rybush JM, Roodin PA, Hoyer WJ. Adult Development and ageing, Brown & Benchmark Publishers: Latest Edition.
8. Schaie KW, Willis SL. Adult development and ageing, Harper Collins college Publishers: Latest Edition.

۹. دکتر غلامعلی شاملو - پیری چیست؟ - آخرین انتشار

۱۰. دکتر موسی برال - پیری - آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجوی:

- امتحان کتبی پایان ترم

- فعالیت کلاسی، بحث و رفع اشکال و حضور در کلاس

نام درس: اپیدمیولوژی سالمندی

کد درس: ۰۴

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

هدف از این واحد افزایش سطح علمی دانشجویان درباره اپیدمیولوژی اختصاصی سالمندی است. در طی این واحد دانشجویان با سر فصلهای مهم این فیلد نظیر اعمال فیزیکی - دپرسیون - survival آشنا خواهند شد این هدف، باعث روشن شدن اقدامات انجام شده را مینماید و نیز نیاز به آنچه که در آینده بایستی انجام شود را مشخص میکند و بیشتر مدل اکولوژیکی، اپیدمیولوژیکی مورد بحث قرار خواهد گرفت.

رئوس مطالب: (۲۶ ساعت نظری - ۱۷ ساعت عملی):

۱. سالخوردهگی جمعیتی از دیدگاه اپیدمیولوژیکی
۲. سالمند شناسی و محیط (مدل اکولوژیکی)
۳. مرگ و میر و علل آن در سالخوردهگی
۴. عملکرد فیزیکی و فعالیت های روز مره
۵. عملکرد ذهنی
۶. افسردگی
۷. افتادن و سقوط و آسیبها، تصادفات
۸. بیماریها و ناتوانیها
۹. بهداشت عمومی و ناتوانی و سالمندی موفق
۱۰. نحوه انجام مطالعات اپیدمیولوژیکی در سالمندان
۱۱. اصول مراحل مختلف پیشگیری در سالمندان
۱۲. سالمندی سالم و تاثیر آن در بهداشت عمومی جامعه
۱۳. روش جدید برای تحقیق و سیاستگذاری
۱۴. آشنائی با مباحث اخلاقی در این درس

منابع:

Satariana WA. Epidemiology of Aging: An Ecological approach, Boston. Jones & Bartlett Publishers. Latest Edition.

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

- امتحان کتبی پایان ترم

- آرایه مدل های اکولوژیکی و اپیدمیولوژی

توانمندسازی فارغ التحصیلان رشته بهداشت سالمندان به منظور برنامه ریزی حمایت های تغذیه ای برای سالمندان و ارایه رژیم های درمانی به این گروه

رئوس مطالب: (۲۶ ساعت نظری- ۱۷ ساعت عملی):

۱۵. دیدگاه کلی در تغذیه در دوره های مختلف زندگی

۱۶. تغییرات فیزیکی در سالمندی

۱۷. نیازهای تغذیه ای در تغییرات سالمندی در ترکیب بدن

۱۸. اختلالات خوردن

۱۹. درمان های تغذیه ای در:

۲۰. بیماریهای اسکلتی و مفاصل

۲۱. اختلالات گوارشی

۲۲. اختلالات متابولیکی

۲۳. فشار خون

۲۴. بیماریهای قلبی و عروقی و سکته قلبی

۲۵. اختلالات سیستم عصبی

۲۶. اختلالات کلیوی

۲۷. بیماریهای ریوی

۲۸. جراحی

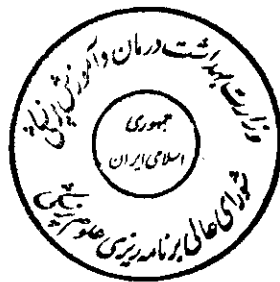
۲۹. سرطان ها

۳۰. تداخل دارو و تغذیه

۳۱. حمایت های تغذیه ای

۳۲. مراقبت های تغذیه ای در سالمندی

۳۳. آشنائی با مباحث اخلاقی در این درس

منابع:

1. Mahan K, Escott-Stump S. Krauses food Nutrition Diet therapy. Philadelphia WB. Saunders. Latest Edition.
2. Maurice ES, et al. Modern Nutrition in Health and Disease., Newyork, Williams and Wilkins. Latest Edition.

شیوه ارزشیابی دانشجوی:

- امتحان کتبی پایان ترم
- فعالیت کلاسی (مقاله و سخنرانی + حضور فعال در کلاس و ...)

نام درس: ارزیابی نیازهای بهداشتی سالمندان

کد درس: ۰۶

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ (۱ واحد نظری و ۱ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری - کارآموزی

هدف کلی درس:

هدف این واحد ارائه اطلاعات پایه در مورد استفاده از یافته‌های اپیدمیولوژیکی برای ارزیابی نیازهای بهداشتی، برنامه ریزی‌های بهداشتی و ایجاد و فراهم سازی سرویس‌های مراقبت‌های بهداشتی است. همچنین دانشجویان به صورت عملی نیازهای سالمندان را در فیلد ارزیابی خواهند کرد.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری - ۵۱ ساعت کارآموزی):

سرفصل‌های کلی درس:

تعریف بهداشت، بیماریها، بهداشت با نگرش‌های مثبت و منفی، انواع مدل‌های بهداشتی، تعریف نیاز و نیازهای بهداشتی از دیدگاه‌های مختلف، نحوه ارزیابی نیازهای بهداشتی (انواع روشهای ارزشیابی نیازهای بهداشتی)، اندازه گیری سطح سلامت و کیفیت زندگی سالم‌خوردگان، بهداشت و پیری پر کردن فرمهای ارزشیابی سالمندان و نحوه ارتباط با سالمندان در فیلد روستائی و شهری جزو کار عملی خواهد بود. - آشنائی با مباحث اخلاقی در این درس

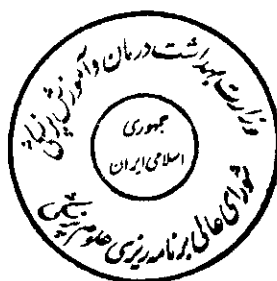
منابع:

1. Robinson J, Elkan R. Health Needs Assessment. Theory and practice, Edinburgh, Churchill Livingstone: Latest Edition.
2. Mcconway K. Studying Health and Disease, Buckingham, Open University Press: Latest Edition.
3. Sidell M. Health in old age: myth, mystery and management, Buckingham: Open University Press: Latest Edition.
4. Ebersole P, Hess P. Towards Healthy Ageing. London, Mosby: Latest Edition.

۵. مراقبت‌های بهداشتی سالمندان، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجوی:

- امتحان کتبی پایان ترم
- فعالیت کلاسی، بحث و رفع اشکال و حضور فعال در کلاس

کد درس: ۰۷

نام درس: کیفیت زندگی در دوره سالمندی

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

ارایه اطلاعات پایه و دادن نگرش کلی به طبیعت پیچیده بهداشت و آموزش استراتژی های ارتقای سلامت
رئوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری):

۳۴. مفاهیم پایه در کیفیت و ابعاد زندگی سالمندان
۳۵. ارتقای سلامت در سالمندان
۳۶. سلامت و Wellness
۳۷. بحث های فراموش شده (سلامت دندان، مراقبت از پا و پوست)
۳۸. کیفیت زندگی (Quality of life)
۳۹. مروری بر وضعیت بهداشتی سالمندان در کشور
۴۰. استراتژیهای دنیا برای ارتقای سلامت سالمندان در زمینه های بیماریهای قلبی، سکنه، سرطان - حوادث - بیماریهای روانی
۴۱. سلامت فیزیکی و آگاهی های تغذیه ای
۴۲. کاهش استرس و مدیریت استرس
۴۳. سلامت روحی و روانی
۴۴. آموزش سالمندان برای پیری موفق آمیز
۴۵. آشنائی با مباحث اخلاقی در این درس

منابع:

1. Heath H., Schofield I. Healthy Ageing (Nursing older People), London, Mosby: Latest Edition.
2. Naidoo J, Wills J. Health promotion, foundations for practice, London, Bailliere Tindall: Latest Edition.
3. Sidell M. Health in old age: myth, mystery and management. Buckingham: Open University Press. Latest Edition.

شیوه ارزشیابی دانشجوی :

- امتحان کتبی، فعالیت کلاسی، بحث و رفع اشکال و حضور در کلاس

کد درس: ۰۸

نام درس: بیولوژی و فیزیولوژی سالمندی

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

افزایش سطح علمی دانشجویان در جنبه های عملکردی و تغییرات فیزیولوژیک ارگان های بدن در دوره سالمندی.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری):

۴۶. بررسی تغییرات بیولوژیک در دوره سالمندی

۴۷. بررسی تغییرات فیزیولوژیک ارگان های بدن در سالمندی

۴۸. تفاوت تغییرات بیولوژیک و فیزیولوژیک در زن و مرد

منابع:

1. Arkin R. Biology of Ageing. Sinauer Associates. Latest Edition.
2. Alexander P. Biology of Human Aging. Latest Edition.
3. Heath H, Schofield. I. Healthy Ageing (Nursing older people). London: Mosby. Latest Edition.
4. Hazzard, Bloss, Ettinger, Haller. Principles of Geriatric Medicine and Gerontology. Latest Edition.
5. Mark H, et al. The Merck Manual of Geriatrics. Latest Edition.
6. Andreoli, Carpenter, Griggs. Cecil Essentials of Medicine. Latest Edition.

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

- امتحان کتبی، فعالیت کلاسی، بحث و رفع اشکال و حضور در کلاس

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ (۱/۵ واحد نظری-۰/۵ واحد کارآموزی)

نوع واحد: نظری و کارآموزی

هدف کلی درس:

ارتقاء دانش نظری دانشجویان در رابطه با روان شناسی دوران سالمندی به همراه دیدگاه وسیع در مورد بیماریهای روانی شایع این دوران نظیر Dementia و در نهایت بکار گرفتن راه کارهای عملی در جنبه های گوناگون پیشگیری و ارتقاء سلامت روان سالمندان

رئوس مطالب: (۲۶ ساعت نظری- ۲۶ ساعت کارآموزی):

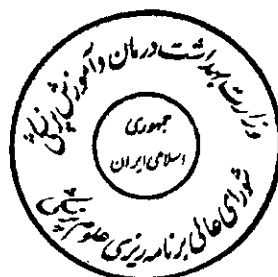
- تغییرات بهنجار و جنبه های گوناگون آن در دوره سالمندی
- حافظه و شناخت دوره سالمندی
- تغییرات خلقی و شخصیتی در سالمندی
- سالمندی و مراقبتهای بهداشت روان در عصر جاری
- مداخلات مؤثر بهداشت روان برای سالمندان
- سالمندی و هوش
- تغییر در نقش و روابط اجتماعی
- از دست دادن و داغیدگی
- هویت
- سالخوردگی و مراقبت و زندگی در مرکز نگهداری
- آشنائی با مباحث اخلاقی

منابع:

1. Spar JE, La Rue A. Concise Guide to Geriatric Psychiatry. American Psychiatric Press, Washington DC: Latest Edition
2. Sadovay J. Comprehensive Textbook of Geriatric Psychiatry. Latest Edition
3. Stuart – Hamilton. the psychology of Ageing, London, Jessica Kingsley publishers: Latest Edition.
4. Patton D, Brown R. lifespan health psychology: Nursing problems and interventions. London, Harper Collins: Latest Edition
5. Stater R. the psychology of Growing old, London, open university: Latest Edition.
6. Birren, JG, Hie KW. Handbook of the psychology of Aging. Academic press Latest Edition

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

- امتحان کتبی، فعالیت کلاسی، بحث و رفع اشکال و حضور فعال در کلاس

کد درس: ۱۰

نام درس: اقتصاد بهداشت

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنایی با مفاهیم، قوانین و روشهای تحلیل اقتصادی در بهداشت و درمان.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری):

- اقتصاد، توسعه و مدیریت
- تفاوت های بازارهای بهداشت و کالا.
- بهداشت و درمان: همبستگی ها و تفاوت ها.
- شیوه های تحلیل هزینه و کیفیت زندگی به تفکیک سطوح مختلف پیشگیری.
- هزینه اثربخشی، کاری و بهره وری برنامه های ارتقای سلامت سالمندان.
- اقتصاد و جمعیت سالمندی.
- بیمه: عناصر و ابعاد آن.
- نظام های پرداخت، بازنشستگی، مستمری و مقرری در دوره سالمندی .
- قوانین اقتصاد کلاسیک.
- ارزشیابی اقتصادی بهداشت و درمان سالمندان.
- Diagnosis Related group و طبقه بندی های اقتصادی بیماری ها.
- بار بیماری ها

منابع:

۱. اقتصاد بهداشت برای کشورهای در حال توسعه ، سوفی ویتز و همکاران، آخرین انتشار
۲. تحلیل از هزینه های بیمارستان، دونالد اس شپارد، آخرین انتشار

شیوه ارزشیابی دانشجو:

امتحان + فعالیت کلاسی (گزارش و سخنرانی + حضور فعال در کلاس و ...).

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی: هدف از این واحد ارزیابی مسائل اخلاقی و حقوقی سالمندان که غالباً تمام افرادی که با سالخوردگان کار می کنند را درگیر می کند.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری)

مسائل اخلاقی و قانونی همراه با درمان ها و مراقبت ها

تکنولوژی جدید در مراقبت از افراد پیر و مسائل اخلاقی آن

تعریف حقوق افراد و بررسی جنبه های منفی و مثبت آن

رضایت

توانایی تصمیم گیری یا عدم آن

وصیت نامه و نحوه تصمیم گیری برای افراد سالمند با مشکلات روانی

اتانازی (Euthanasia) و نحوه برخورد اسلام با آن

مسائل اخلاقی در هنگام مراقبت های طولانی مدت

مسائل اخلاقی در هنگام تحقیق در مورد سالخوردگان

منابع:

1. -Age Concern Institute of Gerontology and Center of Medical Law and Ethics The Living will : Consent to treatment at the end of life, A wording parley Report, London, Edward Arnold last edition
2. -Binstock , RH , post , SG , and whithe house PJ. Dementia and Ageing , Ethics, Values and Policy Choices, London, Johns Hopkins University Press last edition
3. -British Medical association Medical Ethics today: Its Practice and Philosophy, British Medical Association last edition
4. -Gilhooly, M.L.M. Dementia: Consent to research, Vol. 1, last edition
5. -Mc call Smith, A. and Nichols, D. Dementia: Consent to research, Vol. 2, Scottish Action on Dementia: Edinburgh
6. -Moody , HR Ethics in an Ageing society , London, Johns Hopkins last edition
7. -Smith Gp. Legal and Health Care Ethics for the elderly last edition
8. -Wicclair , MR Ethics and elderly, Oxford university press last edition

شیوه ارزشیابی دانشجوی:

امتحان کتبی پایان ترم ۸۰٪

امتحان وسط ترم یا فعالیت های کلاسی ۲۰٪

کد درس: ۱۲

نام درس: روش تحقیق پیشرفته در حوزه سالمندی

پیش نیاز: روش تحقیق و آمار پیشرفته

تعداد واحد: ۳ (۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

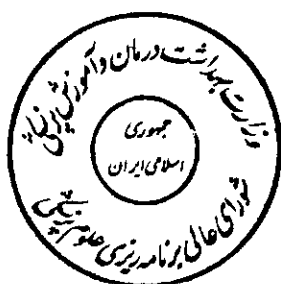
نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

ارتقای سطح علمی و توان دانشجویان در طراحی و اجرای تحقیقات مرتبط با سالمندی و همچنین ارتقای سطح توانایی آنان در ارزیابی نقادانه تحقیقات.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی):

- علیت و استنتاج علیتی
- اندازه گیری فراوانی بیماری ها، اثر و ارتباط
- طرح های پایه مطالعات کمی (اپیدمیولوژیک)
- طرح های ویژه مطالعات کمی (اپیدمیولوژیک)
- مباحث ویژه: متا آنالیز - اپیدمیولوژی سالمندی علیت و استنتاج علیتی
- طرح های مطالعات کیفی
- اعتبار مطالعه و تورش ها
- مخدوش کنندگی و اثر متقابل
- روش های ارزیابی نقادانه (Critical appraisal)
- تضمین و کنترل کیفیت در تحقیق

منابع:

1. Szklo M, Nieto FJ. Epidemiology beyond the basic. Aspen pub. Gaithersburg, Maryland. Latest Edition.
2. Rothman KJ, Greenland S. Modern epidemiology. Lippincott-Raven Pub: Latest Edition.
3. Sackett DL, et al. Evidence-based medicine. How to practice and teach EBM. Churchill-Livingston: Latest Edition.
4. **Journals:**
5. Advances in Gerontological research.
6. Experimental Gerontology.
7. Aging clinical and Experimental Research.
8. Experimental Aging research.
9. Research on Aging.
10. The Gerontologist
11. International Journal of Aging & Human Development
12. Journal of Aging & Health
13. International Journal of Epidemiology
14. American Journal of Epidemiology
15. Epidemiologic Review

شیوه ارزیابی دانشجویان:

- امتحان کتبی پایان ترم
- فعالیت کلاسی، بحث و رفع اشکال و حضور فعال در کلاس

کد درس: ۱۳

نام درس: جامعه شناسی و جنبه های اجتماعی سالمندی

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

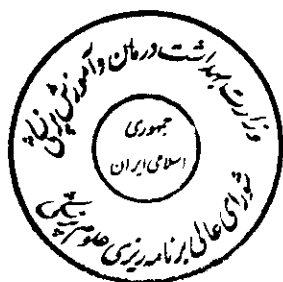
نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

ارتقای سطح توانایی دانش آموختگان در تحلیل ابعاد و جنبه های اجتماعی سالمندی در جامعه.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی):

- نظریه های جامعه شناختی سالمندی
- جمعیت شناسی سالمندی
- روش شناسی تحقیقات اجتماعی سالمندی
- تعیین کننده های اجتماعی موثر بر سلامت
- سالمندی و انسجام اجتماعی در جامعه
- سالمند و خانواده
- رویکردهای مختلف به پدیده سالمندی در جوامع مختلف
- اقتصاد سالمندی
- سیاست اجتماعی و سالمندی
- ارزیابی نیازهای سالمندان
- تئوریهای مربوط به بازنشستگی
- بازنشستگی و اثرات آن
- قوانین حمایتی سالمندان در کشورهای جهان و ایران
- آشنائی با مباحث اخلاقی در این درس

منابع:

1. Morgan Leslie et al. Aging: The Social Context, Pine Forge. Latest Edition.
2. Pampel Fred. Aging, Social Inequality and Public Policy, Pine Forge. Latest Edition.
3. Hooyman NR, Kiyak H. A. Social Gerontology, Allyn & Bacon. Latest Edition.
4. Aging and Society; The Gerontologist. International Journal of Aging Human Development; Journal of Aging & Health; Research on Aging.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- امتحان کتبی پایان ترم
- فعالیت کلاسی شامل ارائه مقاله و سخنرانی، بحث و رفع اشکال و حضور فعال در کلاس

کد درس: ۱۴

نام درس: آسیب پذیری در سالمندان

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

افزایش دانش و مهارت دانشجویان در خصوص شناسایی و ارجاع سالمندان آسیب پذیر به مراکز تخصصی.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی):

۵۰. تعریف آسیب پذیری
۵۱. آشنایی با معیارهای مختلف سنجش آسیب پذیری،
۵۲. شیوع و بروز آسیب پذیری و عوامل موثر بر آن
۵۳. پیشگیری از آسیب پذیری
۵۴. تاثیر متقابل آسیب پذیری و بیمار یها بر روی یکدیگر و نهایتا روی تابلوی کلینیکی بیماران سالمند
۵۵. مدیریت سالمندان آسیب پذیر
۵۶. آشنائی با مباحث اخلاقی در این درس

منابع:

1. patricia M. Burbank. "Vulnerable Older Adults: Health Care Needs and Interventions" Latest Edition.
2. Carey JR, Robine JM, Michel JP, Christen Y. Longevity and Frailty (Research and Perspectives in Longevity)
3. Mitnitski A, MacKnight MC, Rockwood K. "Data Integration and knowledge discovery in Biological Databases. Reliable Information from Unreliable Sources. (measuring Frailty). PF116 & SF2." Data Science Journal 2003; 2: 25-34.
4. Klein, B. E., R. Klein, et al. "Frailty, morbidity and survival." Arch Gerontol Geriatr 2005; 41(2): 141-9.
5. Markle-Reid, M. and G. Browne. "Conceptualizations of frailty in relation to older adults." J Adv Nurs 2003; 44(1): 58-68.
6. Rockwood, K., R. A. Fox, et al. "Frailty in elderly people: an evolving concept." Cmaj 1994; 150(4): 489-95.
7. Rockwood, K., S. E. Howlett, et al. "Prevalence, attributes, and outcomes of fitness and frailty in community-dwelling older adults: report from the Canadian study of health and aging." J Gerontol A Biol Sci Med Sci 2004; 59(12): 1310-7.

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

- امتحان کتبی پایان ترم
- فعالیت کلاسی شامل ارائه مقاله و سخنرانی، بحث و رفع اشکال و حضور فعال در کلاس

کد درس: ۱۵

نام درس: اختلالات تغذیه در سالمندان

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

شناخت نیازهای اساسی تغذیه ای دوره سالمندی، اهمیت تغذیه در پیشگیری از بیماری های دوره سالمندی، برخورد

صحیح با سوء تغذیه در سالمندان

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری):

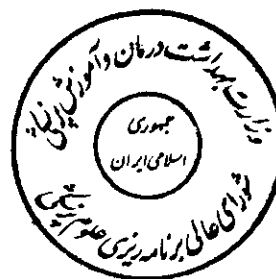
- نیازهای تغذیه ای دوره سالمندی
- ارزیابی وضعیت تغذیه سالمندان و ابزار های سنجش (BMI...)
- علل بی اشتهايي و سوء تغذیه دوره سالمندی
- اختلالات تغذیه در دوره سالمندی
- بهداشت تغذیه و اهمیت آن در سطوح مختلف پیشگیری
- درمان سوء تغذیه در مراحل آخر زندگی
- نیازهای تغذیه ای سالمند بیمار و نقش رژیم درمانی در به تعویق انداختن پیشرفت بیماری ها.

منابع:

1. William A, Sodeman JR. Instructions for Geriatric Patients. Latest Edition.
2. Karaj. Nutrition and Fitness . Latest Edition.
3. Oxford textbook of Geriatric medicine. Latest Edition.
4. Thomas V. Jones MD. The Merck Manual of Geriatrics. Latest Edition.
5. Corpus de Geriatrice , College National des Enseignants de Geriatric. Latest Edition.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- امتحان کتبی، فعالیت کلاسی، بحث و رفع اشکال، حضور فعال در کلاس و ...

کد درس: ۱۶

نام درس: روان شناسی و بهداشت روانی سالمند

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی: ارتقای دانش نظری در زمینه روانشناسی، بهداشت روان در سالمندی شامل آشنایی با تغییرات بهنجار و نابهنجار شناختی، ذهنی و روانی دوره سالمندی و اصول پیشگیری از آنها و ارتقای کیفیت زندگی سالمندان.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری):

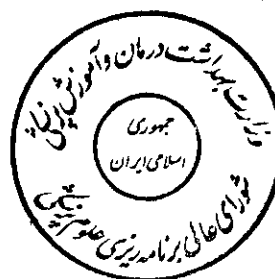
- تغییرات بهنجار روانشناختی و جنبه های گوناگون آن در دوره سالمندی
- اختلالات حافظه و شناخت در دوره سالمندی
- تغییرات خلقی (افسردگی، اضطراب، اختلالات خواب و...) در سالمندی
- مراقبت های بهداشت روان در سطوح مختلف پیشگیری در دوره سالمندی

منابع:

1. Sadock, BJ, Sadock VA. Comprehensive Textbook of Psychiatry. Lippincott Williams & Wilkins. Philadelphia, Latest Edition.
2. Sadock BJ, Sadock, VA: Synopsis of Psychiatry, Ninth Edition. Lippincott Williams & Wilkins, Philadelphia. Latest Edition.
3. Coffey CE, Cummings JL. Textbook of Geriatric Neuropsychiatry. American Psychiatric Press, Washington D.C. Latest Edition.
4. Spar JE. La Rue A. Concise Guide to Geriatric Psychiatry. American Psychiatric Press, Washington DC. Latest Edition..
5. Sadovay J Comprehensive Textbook of Geriatric Psychiatry. Latest Edition.

شیوه ارزشیابی دانشجوی:

- امتحان کتبی، فعالیت کلاسی، بحث و رفع اشکال، حضور فعال در کلاس و ...

نام درس: آشنایی با طب سالمندی و سندرم های شایع دوره سالمندی کد درس: ۱۷

پیش نیاز: بیولوژی و فیزیولوژی سالمندی

تعداد واحد: ۳ (۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی: افزایش سطح علمی دانشجویان در زمینه بروز، شیوع و ویژگی های بیماری های شایع دوره سالمندی.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی):

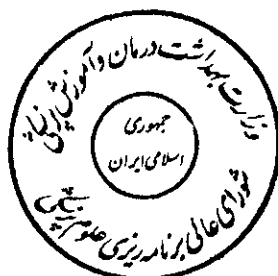
- اختلالات شایع ارگان ها
- اختلالات شناختی و روانشناختی (شامل اختلالات خواب، افسردگی، دمانس و غیره)
- اختلالات تنظیم حرارتی
- عفونت ها
- سوء تغذیه
- اختلالات غذا خوردن
- شکستگی و استئوپروز
- آرتروز و اختلالات حرکتی
- بی حرکتی
- زخم بستر
- اختلالات حسی (شنوایی، بینایی، چشایی و لامسه)
- سقوط Falls
- بی اختیاری ادرار (Urinary in continence)
- یبوست و اسهال

منابع:

1. Hazzard, Bloss, Ettinger, Haller. Principles of Geriatric Medicine and Gerontology , Latest Edition.
2. Mark, Beers, Berkew, et al. The Merck Manual of Geriatrics. Latest Edition
3. Andreoli, Carpenter, Griggs, Losculzp. Cecil Essentials of Medicine. Latest Edition
4. Adelman, Daly, Weiss. Common problem in Geriatrics, Mc-Graw- Hill. Latest Edition.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- امتحان کتبی، فعالیت کلاسی، بحث و رفع اشکال، حضور فعال در کلاس و ...

نام درس: اصول برنامه ریزی و مدیریت خدمات بهداشتی، درمانی و رفاهی سالمندان کد درس: ۱۸
پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۳ (۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با مدیریت و برنامه ریزی امور مرتبط با ارتقای سلامت سالمندان مشتمل بر شناسایی مشکل، طراحی مدل و اجرای مداخله، پایش و ارزشیابی برنامه.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی):

- آشنایی با اصول مدیریت (منابع، بلایا ...)
- روش های مختلف نیازسنجی
- اصول و انواع برنامه ریزی های سلامت سالمندان
- شاخص ها، پایش و ارزشیابی برنامه های سلامت سالمندان
- آشنایی با نظام های خدمات بهداشتی و رفاهی موجود در داخل و خارج از کشور (مبتنی بر فرد، جامعه، خانواده، مبتنی بر مؤسسه و ...)
- هماهنگی های درون بخشی و برون بخشی
- قوانین، سیاست ها و استراتژی های ملی، منطقه ای و بین المللی در حوزه سلامت سالمندان
- جایگاه سازمان ها، NGO ها و موسسات خیریه در ساماندهی مسائل سالمندان

منابع:

با نظر استاد مربوطه

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

- امتحان کتبی پایان ترم

- فعالیت کلاسی شامل ارائه مقاله و سخنرانی، بحث و رفع اشکال و حضور فعال در کلاس

کد درس: ۱۹

نام درس: سالمندی و جنبه های حقوقی و اخلاقی

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

افزایش شناخت و دانشجویان در زمینه کاربرد حقوق سالمندان در جهان و ایران و موازین اخلاقی در پژوهش های سالمندی

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی):

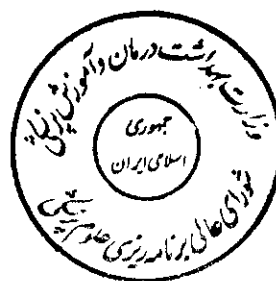
- حقوق سالمندان در جهان
- قوانین موجود حمایتی از سالمندان در ایران
- مسائل اخلاقی و قانونی همراه با درمان ها و مراقبت ها
- تکنولوژی جدید در مراقبت از افراد پیر و مسائل اخلاقی آن
- تعریف حقوق افراد و بررسی جنبه های منفی و مثبت آن
- رضایت و توانایی تصمیم گیری یا عدم آن در خصوص ورود به پروژه های تحقیقاتی
- وصیت نامه و نحوه تصمیم گیری برای افراد سالخورده با مشکلات روانی
- نحوه رعایت اخلاق در پژوهش های انجام شده در سالمندان دارای صلاحیت تصمیم گیری و فاقد صلاحیت تصمیم گیری

منابع:

1. Age Concern Institute of Gerontology and Center of Medical Law and Ethics. The Living will: Consent to treatment at the end of life, A wording parley Report. London: Edward Arnold. Latest Edition.
2. British Medical association. Medical Ethics today: Its Practice and Philosophy, British Medical Association. Latest Edition.
3. Pozgar GD. Legal Aspects of Health Care Administration . Latest Edition.
4. Moody HR. Ethics in an Ageing society. London: Johns Hopkins. Latest Edition.
5. Smith GP. Legal and Health Care Ethics for the elderly. Latest Edition.
6. Wicclair MR. Ethics and elderly. Oxford university press. Latest Edition.

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

- امتحان کتبی پایان ترم
- فعالیت کلاسی شامل ارائه مقاله و سخنرانی، بحث و رفع اشکال و حضور فعال در کلاس

کد درس: ۲۰

نام درس: پایان نامه

پیش نیاز: -

نوع واحد: -

تعداد واحد: ۲۰ واحد

هدف کلی درس:

ارایه راه حل های مفید و کاربردی در راستای ارتقای خدمات بهداشتی و درمانی و توانبخشی و رفاه اجتماعی دوره سالمندی تحت عنوان پایان نامه.

شرح درس:

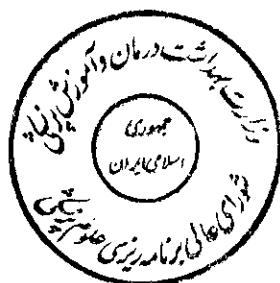
پروژه زیر نظر استاد راهنما و استادان مشاور در یکی از زمینه های فوق الذکر انجام می گیرد.

سرفصل های کلی درس:

انتخاب موضوع، انجام کلیه مراحل پژوهشی، ارایه گزارش نهایی و دفاع از پایان نامه . مطابق آیین نامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی.

منابع:

با نظر استاد راهنما و استادان مشاور

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

آشنایی با مفاهیم پایه ای اپیدمیولوژی و پزشکی پیشگیری.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی):

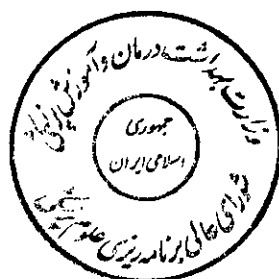
- تعاریف و کلیات اپیدمیولوژی
- اهداف و کاربردهای اپیدمیولوژی
- انواع مطالعات اپیدمیولوژیک
- کاربرد اطلاعات اپیدمیولوژیک در کنترل بیماریها

منابع:

۱. جی-ای - پارک، اصول و روش های اپیدمیولوژی. جلد ۱ تا ۳. آخرین انتشار
۲. عزیزی، فریدون و همکاران، اپیدمیولوژی و کنترل بیماریهای شایع در ایران، آخرین چاپ.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- امتحان کتبی پایان ترم
- فعالیت کلاسی شامل ارائه مقاله و سخنرانی، بحث و رفع اشکال و حضور فعال در کلاس

کد درس: ۲۲

نام درس: داروشناسی و سالمندی

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنایی با انواع مختلف داروها، اثرات فارماکولوژیک، مکانیسم اثر، عوارض جانبی، و موارد مصرف بالینی داروها در دوره سالمندی.

رئوس مطالب: (۳۴ ساعت نظری):

- کلیات فارماکولوژی
- فارماکودینامیک داروها
- فارماکینتیک

منابع:

- Goodman TW, Rall ASN, Taylor P. The Pharmacological Basis of Therapeutics. Latest Edition.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- امتحان کتبی، فعالیت کلاسی، بحث و رفع اشکال و حضور فعال در کلاس

نام درس: توانبخشی در سالمندان

کد درس: ۲۳

پیش نیاز: -----

تعداد واحد: ۲ (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

آشنایی با تغییرات فیزیولوژیک و ناتوانی های دوره سالمندی، راه های پیشگیری و توانبخشی آن.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی):

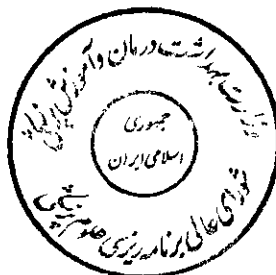
- Geriatric neuron & MSK physiology
- Common Elderly impalement & disability.
- Rehabilitation oriented History tacking & physical .....
- Rehabilitation principles for frail elderly.
- Acute case rehabilitation.
- Cardiac rehabilitation.
- Pulmonary rehabilitation.
- Spine problems & rehabilitation.
- Post Archroplasty & hip fracture rehabilitation.
- Stroke Rehabilitation
- Rehabilitation for persons with dementia
- Pharmacological intervention & rehabilitation
- Osteoporosis prevention & rehabilitation. (Kyphusis & vertebral fractural)
- Exercise physiology & prescription for elderly

منابع:

1. Kauffman TL. Geriatric Rehabilitation Manual. Latest Edition
2. Amanda, Squires. Rehabilitation of the Older Person: A Handbook for the Interdisciplinary Team. Latest Edition.
3. Lewis C. Geriatric Rehabilitation: A Clinical Approach. Latest Edition.

شیوه ارزشیابی دانشجوی:

- امتحان کتبی پایان ترم
- فعالیت کلاسی شامل ارایه مقاله و سخنرانی، بحث و رفع اشکال و حضور فعال در کلاس

کد درس: ۲۴

نام درس: شناخت ابزارهای ارزیابی در سالمندی

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

هدف کلی این درس افزایش دانش و شناخت دانش پژوهان در زمینه کاربرد ابزارهای ارزیابی شناخت و نحوه عملی اجرای آزمونها می باشد.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی):

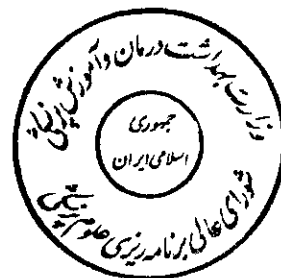
- پیشینه و تاریخچه ابزارهای ارزیابی
- ابزارهای ارزیابی رایج
- هنجاریابی ابزارهای ارزیابی در ایران
- نحوه اجرای ابزارهای ارزیابی هنجار شده در ایران

منابع:

- ۱- پیشینه آزمونهای شناختی و هنجاریابی آنها در ایران، مهشید فروغان، آخرین چاپ
- 2- Burns A, Lawler B, Craig S. Assessment Scales in old age psychiatry. Latest Edition.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- امتحان و فعالیت کلاسی شامل ارایه پروژه و سخنرانی، بحث و رفع اشکال، حضور فعال در کلاس و ...

کد درس: ۲۵

نام درس: اختلالات حافظه و دمانس

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲

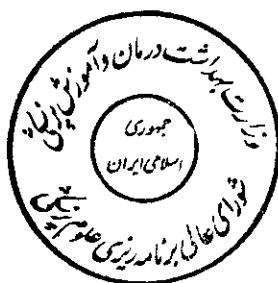
نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

افزایش دانش و مهارت دانشجویان در تشخیص، درمان و مراقبت های مربوط به اختلالات حافظه و دمانس در سطوح مختلف.

سرفصل های کلی درس: (۳۴ ساعت)

- انواع دمانس و تشخیص افتراقی آنها
- تعریف و تشخیص دمانس
- ارزیابی بیماران مبتلا به دمانس
- نشانه ها و مراحل مختلف دمانس
- مدیریت درمان دمانس
- انواع مراقبت های مورد نیاز در دمانس
- استرس مراقب
- اختلال خفیف شناختی

منابع:

1. Baddeley AD, Kopelman AD, Wilson BA. The Handbook of Memory Disorders. Wiley. Latest Edition.
2. First MB, Tasman A. DSM-IV-TR Mental Disorders: Diagnosis, Etiology and Treatment. Wiley. Latest Edition.
3. Wilcock GK, Bucks RS, Rockwood K. Diagnosis and Management of Dementia: A Manual for Memory Disorders Teams
4. Kato T. Frontiers of the Mechanisms of Memory and Dementia. Elsevier Science Pub Co. Latest Edition.
5. Zarit SH, Zarit JM. Mental Disorders in Older Adults: Fundamentals of Assessment and Treatment . The Guilford Press. Latest Edition.
6. Gilmore GC, Whitehouse PG, Wykle ML. Memory, Aging, and Dementia: Theory, Assessment, and Treatment. Springer Pub Co. Latest Edition.
7. Wilcock GK, Bucks RS, Rockwood K. Diagnosis and Management of Dementia: A Manual for Memory Disorders Teams. Oxford University Press. Latest Edition.
8. Kapur N. Memory Disorders In Clinical Practice. Psychology Press. Latest Edition.
9. Levy . Developments in Dementia and Functional Disorders in the Elderly. Routledge. Latest Edition.
10. Emery VOB, Oxman TE. Dementia: Presentations, Differential Diagnosis, and Nosology. The Johns Hopkins University Press. Latest Edition.

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

امتحان کتبی، فعالیت کلاسی، بحث و رفع اشکال و حضور فعال در کلاس

کد درس: ۲۶

نام درس: مهارت مقاله نویسی و آرایه گزارش در مجامع علمی

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

آشنایی با اهداف و اصول انواع نگارش علمی Academic assay اصول و روشهای آرایه گزارشات علمی در مجامع.

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی):

- دلایل نشر و آرایه یک گزارش علمی
- ساختار و شیوه نگارش
- ساختار و شیوه آرایه گزارشات علمی
- اجزاء Academic assay (خلاصه، مقدمه، متد، یافته ها و بحث)
- روشهای مدیریت منابع جهت نگارش مقالات علمی
- فرایند مرور مقالات
- انواع Academic documents
- اصول آرایه مقاله به شکل oral presentation
- اصول آرایه مقاله به شکل Poster presentation

منابع:

1. Peat J, et al. Scientific writing Easy when you know how. BMJ. Latest Edition.
2. Oermann M. writing for publication in Nursing. Lippincott. Latest Edition.
3. Ives G. Electronic Journal the Haworth Information Press.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

از طریق فعالیت عملی به شکل:

- نگارش draft اولیه برای داده های مربوط به یک مطالعه موجود
- آرایه سخنرانی oral در کلاس و ارزشیابی توسط سایر دانشجویان
- تهیه پوستر از یک مقاله و آرایه آن در کلاس

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف: آشنا کردن دانشجویان با اصول بهداشت محیط، عوامل زیست محیطی و شهر دوستدار سالمند و اثرات آن بر سلامت جوامع بخصوص سالمندان .

سرفصل های کلی درس: (۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی):

- محیط: بهداشت محیط و بهداشت انسان با محیط.
- نظریه های سازمان بهداشت جهانی درباره محیط سالمندان.
- ارزیابی اثرات توسعه بر محیط زیست سالمند.
- اصول اپیدمیولوژی محیط.
- کنترل ناقلین و (در بیمارستان ها، خانه های سالمندان و ...).
- مناسب سازی محیط شهری جهت سالمندان (شهر دوستدار سالمند).
- حفاظت در برابر پرتوها و سایر موارد زمینه ای.
- کنترل بهداشتی مواد غذایی (تولید، نگاه داری، طبخ و عرضه در عرصه های فردی و عمومی).
- بهداشت محیط اماکن (مرکز نگاه داری، سینما، پارک، رستوران و.....).
- آب (استانداردها، آلودگی ها و بیماری های منتقله، روش های تصفیه و سالم سازی آن).
- فاضلاب (اثرات بر محیط زیست، اصول تصفیه فاضلاب و استفاده مجدد از آن).
- آلودگی هوا (انواع آلاینده ها: بیماریهای منتقله: استانداردها).
- مواد زائد جامد و دفع بهداشتی و بازیافت .
- اصول گندزدایی: گندزداها و پاک کننده ها.

منابع:

1. Metcalf E. Wastewater Engineering, McGraw-Hill. Latest Edition.

۲. میکروبیولوژی آب و فاضلاب، میترا غلامی، حامد محمدی، آخرین چاپ.
۳. میکروبیولوژی فاضلاب، گابریل بیتون. آخرین چاپ.
۴. دهقانی، محمد هادی، راهنما بهداشت محیط بیمارستان، آخرین چاپ.

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

- امتحان کتبی پایان ترم
- فعالیت کلاسی شامل ارائه مقاله و سخنرانی، بحث و رفع اشکال و حضور فعال در کلاس

عنوان درس: مبانی مراقبت های اساسی و پایه در سالمندی

کد درس: ۲۸

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف: افزایش سطح علمی دانشجویان در زمینه مراقبتهای اساسی و پایه در سالمندان. بهداشت محیط و سالمندی

رئوس مطالب: (۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی)

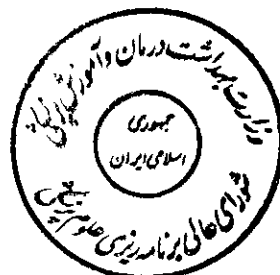
- اصول ارزیابی جامع سالمندی
- پیشگیری از بیماری ها و معلولیت ها در سالمندی
- کیفیت زندگی و اهداف مراقبتهای اساسی
- انواع خدمات و مراقبت های سالمندی با محوریت خانه، مراکز نگهداری، بیمارستان و جامعه
- نیازها و مراقبت های دوره احتضار

منابع:

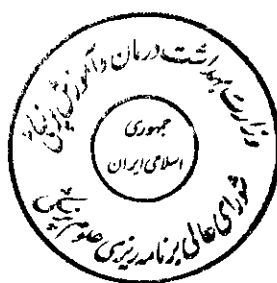
1. Hazzard, Bloss, Ettinger, Haller. Principles of Geriatric Medicine and Gerontology. Latest Edition.
2. Mark. Beers, Berkew, et al. The Merck Manual of Geriatrics. Latest Edition.
3. Andreoli, Carpenter, Griggs, Losculzp: Cecil Essentials of Medicine. Latest Edition.

شیوه ارزیابی دانشجویان:

- امتحان کتبی پایان ترم
- فعالیت کلاسی شامل ارائه مقاله و سخنرانی، بحث و رفع اشکال و حضور فعال در کلاس

فصل چهارم
ارزشیابی برنامه آموزشی
دوره دکتری تخصصی (Ph.D.)
رشته سالمند شناسی

۱ - هدف از ارزشیابی برنامه:

- چگونگی دستیابی به اهداف کلی برنامه

- تعیین و تشخیص نقاط قوت و ضعف برنامه های درسی

- اصلاح برنامه

۲ - نحوه انجام ارزشیابی برنامه:

ارزشیابی به صورت ارزشیابی تکوینی (Formative Evaluation) و ارزشیابی تراکمی (Summative Evaluation) خواهد بود. واحد مسئول انجام ارزشیابی کمیته های ارزشیابی دانشکده و با نظارت کمیته مرکزی ارزشیابی دانشگاه تعیین می گردد.

۳ - مراحل اجرای ارزشیابی برنامه:

- تعیین اهداف

- تهیه ابزار ارزشیابی (تعیین نمونه و محیط پژوهشی، تدوین سؤالات، پرسشنامه و ...)

- اجرای ارزشیابی

- تحلیل نتایج بدست آمده

- تصمیم گیری

- ارائه پیشنهادات

۴ - تواتر انجام ارزشیابی هر هشت سال یکبار (حداقل دو دوره آموزشی) و همچنین در هر نیمسال تحصیلی خواهد بود.

۵ - شاخص های پیشنهادی برای ارزشیابی برنامه:

- میزان اشتغال دانش آموختگان

- میزان موفقیت در امتحانات کشور

- میزان رضایت دانشجویان و دانش آموختگان از برنامه آموزشی

۶ - معیار موفقیت برنامه در هر شاخص:

الف - بیش از ۸۰٪ مطلوب

ب - بین ۷۰ - ۸۰٪ نسبتاً مطلوب

ج - کمتر از ۷۰٪ نامطلوب

